

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (18)

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Dossiernummer
2402398

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Lidens naturreservat i Umeå kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Lidens naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom naturreservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Fakta om naturreservatet

Administrativa uppgifter om naturreservatet finns i tabellen. Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt nationella marktäckedata (NMD).

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Namn	Liden
Dossiernummer	2402398
NVR-id	2048539
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	7 km sydost om Sävar
Mittkoordinat	776744, 7092050 (SWEREF 99TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda markägare
Fastigheter	Ytterboda 2:10 och 3:13
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	13 hektar
Areal skogsmark	10,5 hektar
Areal produktiv skog	8,5 hektar
Areal öppen våtmark och vattendrag	2,5 hektar

Tabell med administrativa uppgifter om naturreservatet.

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med Lidens naturreservat är att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer i form av barnnaturskogar, våtmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska naturreservatet även tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglad av brand eller påverkat av skogsbruk, dikning, bäckrensning eller främmande arter samt för att gynna biologisk mångfald och ekologiska funktioner ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand,
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter,
- återställa struktur och hydrologi i vattendrag, stränder, våtmarker och skog,
- ta bort för området främmande arter.

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Lidens naturreservat har höga bevarandevärden kopplade till naturmiljöerna och i viss mån även dess värden för friluftslivet.

De höga naturvärdena är främst knutna till områdets gamla tallskogar och tallbevuxna våtmarker. Stora delar av skogen innehåller rikligt med naturskogsstrukturer som gamla träd, grova lövträd och död ved. I området finns viktiga livsmiljöer för skyddsvärda arter som är beroende av naturskogar och andra värdefulla naturmiljöer. Skogarna i naturreservatet har generellt en låg påverkansgrad av modernt skogsbruk. Området är i delar påverkat av brand samt hydrologisk och fysisk påverkan av våtmarker och vattenmiljöer. Ett bevarande och utveckling av områdets naturvärden kan därför gynnas av en naturvårdande skötsel som naturreservatsbeslutet möjliggör. Att området även ska kunna vara en tillgång för friluftslivet främjas av att skötselåtgärder också kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd. Genom naturreservatsbeslutet

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna för att bevara och, genom skötselåtgärder, utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande strukturer, processer och arter, förbättras. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva förhållandevis opåverkade skogar.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång eller bro,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

11. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt,
13. utföra restaureringsåtgärder i vattenmiljön, såsom iläggning av sten och borttagande av vandringshinder.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator samt vid behov brandefterliknande åtgärder,
3. fysisk och hydrologisk återställning av våtmarker och skog genom att lägga igen diken, anlägga dämmen samt ta bort träd och buskar,
4. fysisk och hydrologisk återställning i vattendrag genom att ta bort vandringshinder, återföra upprepade block och sten, etablera lekområden för fisk, återställa bottnar eller tillföra död ved,
5. borttagande av för området främmande arter,
6. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
7. skötselåtgärder för att underlätta för friluftslivet samt för att åtgärda och förebygga slitage och påverkan på mark, växt och djurliv,

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

8. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) uppföra nytt jaktorn som ersättning för ett befintligt på samma plats. För nya jaktorn på annan plats krävs tillstånd från Länsstyrelsen,

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

- c) kvistning eller röjning av sly för upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass. Stående och liggande döda träd, exempelvis torrakor, får inte upparbetas. Länsstyrelsens tillstånd krävs för nya sikt- och skjutgator,
- d) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,
- e) kvistning och kapning av buskar och liggande träd för underhåll av befintliga stigar,
- f) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd från föreskrifterna,
- g) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller framföra motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottnar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

Länsstyrelsen besökte området vid Liden 2006 och konstaterade att det hade höga naturvärden¹. År 2011 avverkningsanmäldes delar av området. Länsstyrelsen inledde då en dialog med markägarna om formellt skydd.

Samma år tillstyrkte Naturvårdsverket att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörda markägare i syfte att bilda naturreservat. Efter förhandlingar mellan markägare och staten har överenskommelse om intrångsersättning träffats för två fastigheter under våren 2012 (dnr 511-6865-2011). Området med höga naturvärden är större än dessa två fastigheter. Länsstyrelsen har därför vid några tillfällen haft en fortsatt dialog om områdesskydd med övriga berörda markägare.

¹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2017. *Skogar med höga naturvärden i Västerbottens län. Länsstyrelsens skogsinventeringar nedan gränsen för fjällnära skog 2003-2015.*

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Naturreservatsförslaget har 2024-11-15 sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter för yttrande och samråd. Naturreservatet ligger inom Rans samebys vinterbetesmarker². Samebyn, Sametinget m.fl. har i mars 2024 beretts möjlighet till konsultationsmöte³ (dnr 2440-2024) samt att yttra sig över förslaget till beslut och skötselplan. Sametinget samt sändlistans samiska organisationer har 2022 begärt att Länsstyrelsens remisser med förslag till beslut och skötselplan för nya naturreservat fortlöpande skickas. De har fått remissen. Umeå kommun (Ubmeje) är förvaltningsområde för samiska språk⁴.

Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Energimyndigheten** tillstyrker förslaget till inrättande av naturreservatet. Energimyndigheten anger som motiv till sitt ställningstagande att de bedömer att den påverkan som naturreservatet ger på möjligheterna till etablering av ny vindkraft i riksintresset för vindbruk är försumbar.
- **Sametinget** har inget att erinra mot naturreservatet. Sametinget noterar att det enligt remissförslaget ska genomföras samråd med samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på förutsättningarna för renskötseln.
- **Sámiid riikkasearvi (Svenska samernas riksförbund/SSR)** anser att det är viktigt att bildande av naturreservat inte orsakar olägenhet för renskötseln. SSR har inget att erinra mot bildandet av Lidens naturreservat.
- **Skogsstyrelsen** är positiv till att naturreservatet bildas och har inga synpunkter på presenterat underlag och remissförslaget.
- **Svenska kraftnät** meddelar att de inte har några synpunkter på reservatsförslaget. Företaget meddelar också att de i dagsläget inte har några anläggningar eller andra intressen som berör området.
- **Sveriges geologiska undersökningar (SGU)** har meddelat att de avstår från att yttra sig över naturreservatet. SGU framför i en bilaga att de anser att kartläggningar som ger obefintlig eller

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

³ Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

⁴ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

försumbar skada på mark och omgivning ska undantas från föreskrifterna då sådan verksamhet utförs av en statlig myndighet. SGU avstyrker naturreservatsbildningar i områden där det finns utpekade riksintressen enligt 3 kap. 7 § Miljöbalken. Vidare avråder SGU från reservatsbildningar när de ligger i väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential samt där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen.

Länsstyrelsens kommentar: Lidens naturreservat berörs inte av några förfallna eller gällande undersökningstillstånd. Det finns inte heller några andra utpekade intressen för mineralutvinning i närområdet.

Länsstyrelsen delar SGU:s uppfattning att det finns undersökningar som kan genomföras utan att bryta mot naturreservatsföreskrifterna eller påverka syftet och därigenom kan genomföras utan dispensförfarande. Medan mer fördjupade undersökningar kan innebära en påverkan på mark, vegetation och arter.

Länsstyrelsen anser vidare att det inte är lämpligt med generella undantag från föreskrifterna när vilka åtgärder samt omfattningen av eventuella åtgärder inte är kända i förväg. Det finns undersökningsarbeten som riskerar att allvarligt påverka naturreservatets höga naturvärden även om undersökningarna visar att området är ointressant ur mineralsynpunkt. Statlig myndighet är ett väldigt vitt begrepp, där vilka som ingår också varierar över tid. Länsstyrelsen kan, med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken, medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

- **Umeå kommun** framför att de välkomnar naturreservatet då det kan berika det lokala friluftslivet och bidra till att de skyddsvärda arterna kan behålla sin livsmiljö.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** skriver att de anser att Länsstyrelsens förslag till beslut är utmärkt. Särskilda synpunkter har lämnats kopplat till den föreslagna åtgärden naturvårdsbränning. VOF betonar vikten av att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

planerade åtgärder samt att naturvårdsbränning inte genomförs under häckningstid.

Länsstyrelsens kommentar: Vid genomförande av olika skötsel- och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför en naturvårdsbränning genomförs därför en mycket noggrann planering i fält, ofta under flera säsonger. Förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behöva tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av en bränning tas det med i planeringen. Exempelvis genom val av tidpunkt eller justering av gränserna för bränningsområdet så att arten/arterna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras.

Övriga myndigheter och remissinstanser har valt att inte yttra sig.

Beskrivning av naturreservatet

Lidens naturreservat ligger cirka 7 km sydost om Sävar, mellan byarna Ytterboda och Bygdenäs. I naturreservatet växer gammal tallskog med visst graninslag, med god förekomst av strukturer som gamla träd, stående och liggande död ved samt hänglavar. Mellan höjdryggarna finns några små delvis tallbevuxna fattigkärr. Naturreservatet hyser flera sällsynta och rödlistade arter bl.a. violettgrå tagellav och liten spiklav. Delar av reservatets skogar och våtmarker är påverkade av skogsbruk och dikning. Bäckens genom östra delen av naturreservatet är rätad inom och utanför reservatet för att öka markavvattningen.

Naturreservatet kan besökas för egna strövtåg, svamp- och bärplockning. En skogsbilväg från söder ansluter till naturreservatet från vägen mellan byarna Ytterboda och Osnäs.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Motiv till skyddets utformning är att bevara naturreservatet Liden naturvärden i form av gamla, delvis brandpräglade tallskogar och barrblandskogar samt våtmarker med den mångfald av växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer. Lidenområdet har också goda möjligheter att på sikt utveckla ännu högre naturvärden. Liden har också värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk, dikning och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär.

För att bevara områdets naturskogar är skötselinriktningen huvudsakligen fri utveckling. Det finns spår av tidigare bränder och naturreservatet är i delar påverkat av skogsbruk och dikning. För att bevara och utveckla skogarna, våtmarkerna och övriga ingående naturtypers ekologiska funktioner kan naturvårdshöjande skötselåtgärder genomföras. För att området ska vara en tillgång för friluftslivet kan också åtgärder genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och för att förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden med ett sådant skötselbehov att en skötselplan krävs och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Liden är prioriterat inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur. Bevarandet av naturreservatet Liden ligger i linje med

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. Naturvärdena på beståndsnivå gör området prioriterat för skydd⁵.
- Området ligger inom en värdetrakt för barrskog⁶ (Umekusten, ACG3007). Förutsättningarna är därmed goda för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁷. En grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer, strukturer och naturområden för bevarande av biologisk mångfald i hela landskapet.
- I Lidenområdet finns naturliga successioner efter brand och naturreservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för naturvårdsbränning⁸.
- Inslaget av lövträd är särskilt värdefullt eftersom reservatet ligger i en trakt särskilt prioriterad för lövnaturvärden⁹. Skyddet möjliggör en sådan förvaltning.
- Naturreservatet ligger i en värdetrakt kring Umeå utpekad i åtgärdsprogram (ÅGP) för vitryggig hackspett¹⁰.
- Naturreservatet ligger också i en värdetrakt för våtmarker, Sävarån (ACD020).

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168.

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

⁷ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

⁸ Länsstyrelsen Västerbotten. 2012. *Strategi för skötsel av brandpräglad skog i skyddade områden i Västerbottens län*. Meddelande 16:2012.

⁹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2014. *Strategi för bevarande och restaurering av lövnaturvärden i skyddade områden, Västerbottens län*. Meddelande 6:2014.

¹⁰ Naturvårdsverket. 2017. *Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett 2017 – 2021 (Dendrocopos leucotos)*. Rapport 6770.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, varav naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå de nationella målen om biologisk mångfald.

Skyddet stärker möjligheterna att nå miljömålet Levande skogar genom bevarandet av områdets skogar med deras typiska arter, strukturer och processer. Skyddet stärker även miljömålen Myllrande våtmarker, Levande sjöar och vattendrag samt Ett rikt växt- och djurliv.

Naturreservatet bidrar även till uppfyllandet av några av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Naturreservatet berör inga riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken.

Västra halvan av naturreservatet berör en liten del av område av riksintresse för vindbruk (3 kap. 8 § miljöbalken). Naturreservatet berör inget projekteringsområde för vindkraft¹¹ och inte något område som är utpekad för vindkraft i kommunens översiktsplaner för vindbruk^{12,13}. I den smala södra utlöparen av riksintresset för vindkraft finns inga tidigare eller pågående ansökningar om vindkraftsetablering. I Lidenområdet finns naturtyper med värdefulla livsmiljöer för hotade och rödlistade arter. Området är också av betydelse för rovfåglar och sträckande fåglar över Kvarken.

Naturreservatet berörs inte av några befintliga ledningar, gällande eller förfallna undersökningstillstånd¹⁴ eller utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

¹¹ Energimyndigheten och länsstyrelserna. Karttjänsten Vindbrukskollen.

¹² Umeå kommun. 2010. *Vindkraft i Umeåregionen – Tillägg till översiktsplanen*. Antagen av kommunfullmäktige 2010-06-21.

¹³ Umeå kommun. 2016. *Översyn av förutsättningarna för vindkraft i Umeå kommun*.

¹⁴ Sveriges geologiska undersökning (SGU). Mineralrättigheter. Kartvisare.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen utifrån naturreservatets omfattning att detta beslut om bildande av Lidens naturreservat är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot naturreservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- Av 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter framgår att hundar under tiden 1 mars – 20 augusti ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt,
- Enligt 1 § terrängkörningslagen (1975:1313) är det förbjudet att köra på barmark i terräng med motordrivna fordon. Vissa elcyklar, elskotrar och liknande fordon räknas som motordrivna fordon enligt 2 § lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner och är därmed förbjudna att framföras i terrängen på barmark.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Lena Lundevaller, handläggare områdesskydd, som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Emil Larsson, handläggare områdesskydd, medverkat.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Lena Lundevaller

Handläggare områdesskydd

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

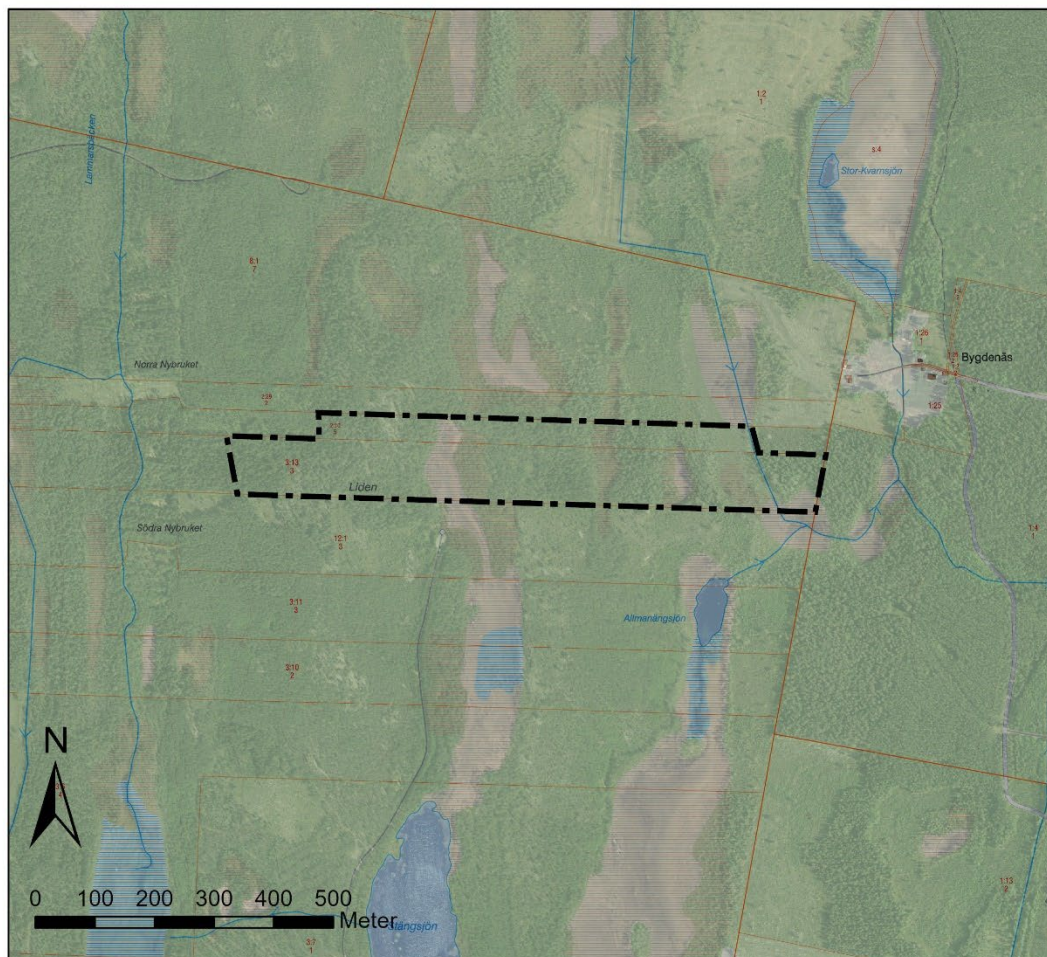
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilaga
3. Överklagandehänvisning regeringen

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Bilaga 1

Naturreservat

Liden

Umeå kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut med
diarienummer 511-2805-2018

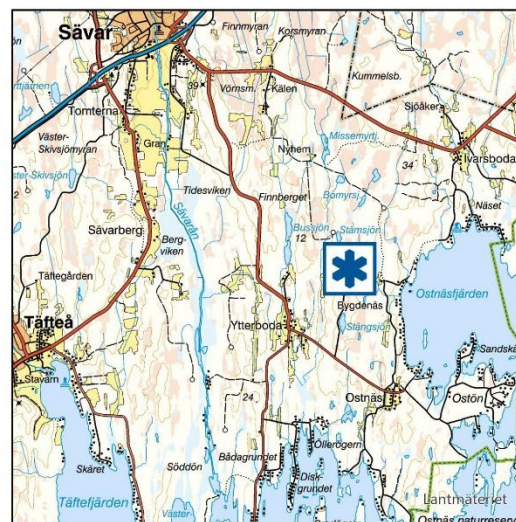

Naturreservat gräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (14)

Datum	Diarienummer
2025-02-24	2805-2018

Skötselplan för Lidens naturreservat i Umeå kommun

Foto: Andreas Garpebring

1 Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med Lidens naturreservat är att bevara och vårda värdefulla naturmiljöer i form av barrnaturskogar, våtmarker och andra ingående naturtyper. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska naturreservatet även tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att området i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. För de delar av reservatet som är präglad av brand eller påverkat av skogsbruk, dikning, bäckrensning eller främmande arter samt för att gynna biologisk mångfald och ekologiska funktioner ska syftet även kunna nås genom att:

- naturvårdsbränna de delar av skogsmarken som är präglade av brand,
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter,
- återställa struktur och hydrologi i vattendrag, stränder, våtmarker och skog,
- ta bort för området främmande arter.

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

2 Fakta om naturreservatet

Administrativa uppgifter om naturreservatet finns i tabellen. Arealer och definitioner av marktäckeskategorier enligt nationella marktäckedata (NMD).

Datum
2025-02-24Diarienummer
2805-2018

Namn	Liden
Dossiernummer	2402398
NVR-id	2048539
Kommun	Umeå
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	7 km sydost om Sävar
Mittkoordinat	776744, 7092050 (SWEREF 99TM)
Naturgeografisk region	29a, kustslätter och dalar med finsediment kring norra Bottenviken
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda markägare
Fastigheter	Ytterboda 2:10 och 3:13
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	13 hektar
Areal skogsmark	10,5 hektar
Areal produktiv skog	8,5 hektar
Areal öppen våtmark och vattendrag	2,5 hektar

Tabell med administrativa uppgifter om naturreservatet.

3 Natura 2000

Lidens naturreservat ingår inte i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000. Följande Natura 2000 arter och naturtyper förekommer i naturreservatet.

Naturtyp enligt NNK	Kod	Areal (ha)
Öppna mossar och kärr	7140	1,5
Taiga	9010	9
Skogbevuxen myr	91D0	2
Öppen icke natura-naturtyp (ex hyggen)	9900	0,5

Tabell med naturreservatets Natura-naturtyper enligt Natura-naturtypskartan (NNK), kartering enligt Naturvårdsverket.

Natura 2000-arter som har noterats i naturreservatet: tjäder (A108), trana (A127) och tretåig hackspett (A241).

Datum
2025-02-24

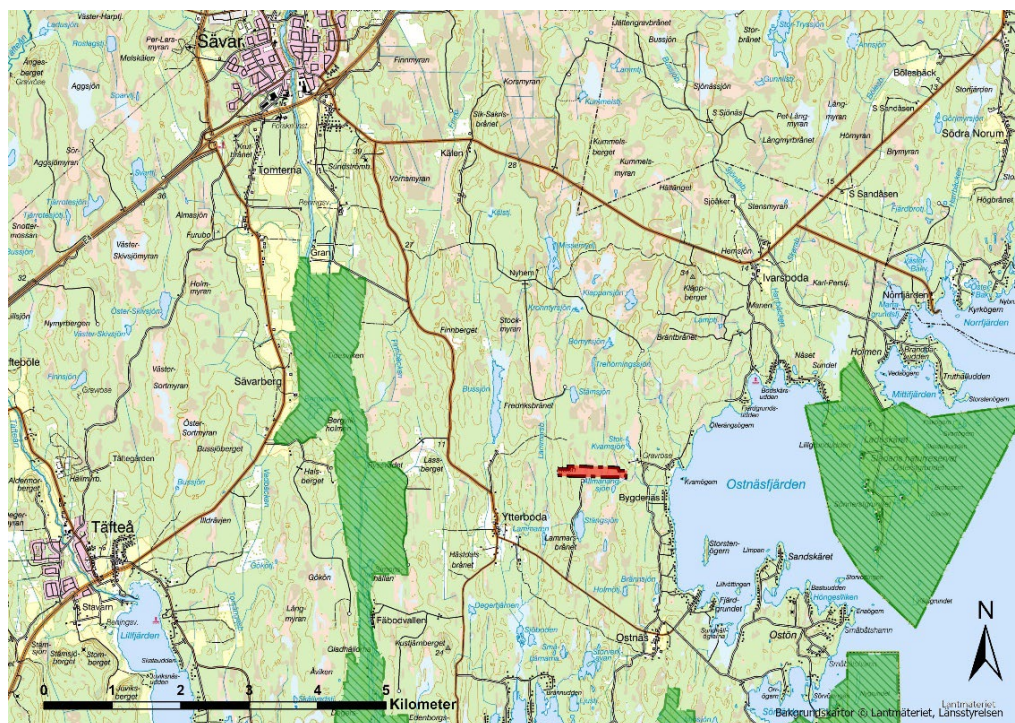
Diarienummer
2805-2018

4 Beskrivning av naturreservatet

4.1 Läge och landskap

Lidens naturreservat är beläget 7 km sydost om Sävar, norr om vägen mellan Ytterboda och Osnäs. Reservatet ligger i ett småbrutet landskap med låga drumlinryggar och fattigkärr.

I naturreservatet växer gammal talldominerad barrskog. Det finns också några små våtmarker och i öster passerar en bäck genom reservatet. Höjden över havet är 15-25 meter.

Lidens naturreservat (rödmarkerat med svart streckad gräns) ligger en dryg kilometer NO om Ytterboda. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön streckad markering).

4.2 Geologi

Naturreservatet ligger i ett drumlintätt landskap. Området som berörs av reservatet är övervägande flackt. I väster sträcker sig Lidens låga bergsrygg med hållmarker i nord-sydlig riktning genom naturreservatet. Berggrunden består av paragnejssamt vid bäcken granit. Jordarterna utgörs av morän och torv. I väster finns också mer eller mindre kala berghällar med påväxt av skorplavar.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

4.3 Skog

Naturreservatets skogar utgörs av gamla tallskogar med visst inslag av gran. Bottenskiktet består på hällmarkerna främst av renlavar, lingon och ljung och i lägre delar av blåbär. Det är gott om 150-200 åriga tallar. Spritt i hela naturreservatet står tallöverståndare på upp emot 250 år, men de är vanligare vid myrkanterna och på hällmarkerna. Enstaka granar är närmare 150 år gamla. Bitvis är det gott om hänglavsklädda träd. Död ved utgörs främst av torrtallar och enstaka lågor. I de lövrika delarna växer huvudsakligen ung- till medelålders björk men det finns också gamla grova aspar och sälgar. Några av de äldsta tallarna har övervallade brandljud.

4.4 Våtmarker

Våtmarkerna i naturreservatet är delar av större våtmarkskomplex utanför naturreservatet. De består av fattiga till intermediära kärr. Delar av våtmarkerna är trädbevuxna.

I kanten på myren mitt i naturreservatet växer krumma tallar. Myren har en i huvudsak ostörd hydrologi. Betydande delar av starrmyren vid bäcken svämmas över vid högvatten vilket resulterat i riklig förekomst av döda och döende björkar och granar. Myren har diken som mynnar i bäcken.

4.5 Vattendrag

Bäcken som rinner genom naturreservatets östra del har rätats inom och utanför reservatet för att öka markavvattningen. Bäcken har i naturreservatet ett stort svämplan (den yta som påverkas av återkommande översvämningar) över intilliggande våtmark.

4.6 Arter

Lidens naturreservat utgör lämplig miljö för arter knutna till äldre hällmarkstallskog. Vid Liden finns värdefulla livsmiljöer för bl.a. blanksvart spiklav (*Calicium denigratum*, NT), garnlav (*Alectoria sarmentosa*, NT), liten spiklav (*Calicium parvum*), violettgrå tagellav (*Bryoria nadvornikiana*, NT), motaggsvamp (*Sarcodon squamosus*, NT), tallticka (*Porodaedalea pini*, NT), rödvingetrast (*Turdus iliacus*, NT), tjäder (*Tetrao urogallus*) och tretåig

hackspett (*Picoides tridactylus*, NT). Hotkategori enligt Artdatabankens rödlista¹.

4.7 Kulturhistoria

Lokalt kallas området "Lidkammen". För att följa Lantmäteriets kartor² och god ortnamnsed³ heter naturreservatet Liden. Lid är ett äldre ord som ofta används för en skogsklädd backe.

Det finns inga registrerade fornlämningar eller kulturlämningar inom naturreservatet enligt Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök⁴.

4.8 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Rans samebys vinterbetesland, som nyttjas från senhösten till våren. Rans sameby är en fjällsameby. Inga riksintressen för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken berörs. Naturreservatet ligger inom ett naturligt uppsamlingsområde (s.k. trivselland) där renarna stannar för att beta öster om E4 vid Sävar⁵.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

4.9 Friluftsliv

Naturreservatet Liden är ett litet men trevligt och relativt lättillgängligt besöksmål för egna strövtåg. Skogarna är lättvandrade. En vältrampad stig följer kammen i västra delen av naturreservatet. På berghällarna vid myrarna finns naturliga fikaplatser.

Från allmänna vägen till Osnäs finns en skogsbilväg som ansluter till naturreservatet från söder. Tidvis kan skogsbilvägen vara bommad eller på

¹ SLU Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. Hotkategorier: CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

² Lantmäteriet. 2016. God ortnamnsed. Ortnamnsrådets handledning i namnvård. Ortnamn och namnvård 6. Lantmåterirapport 2016:9.

³ 18 § Förordning (2009:946) med instruktion till Lantmäteriet.

⁴ Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

⁵ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

grund av årstid och väder vara svårframkomlig med bil. Ett besök i naturreservatet inleds då med en promenad på 1,5 km eller skidturl. Reservatet kan även efter en lite längre promenad besökas med kollektivtrafik.

5 Skötselområden för naturmiljöer

Reservatet är indelat i tre skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i naturreservatet samt behov av åtgärder, se även bilaga 1. För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås för att reservatets syfte ska tillgodoses. För varje skötselområde redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas av Länsstyrelsen, som förvaltare av naturreservatet.

För beskrivning av skötselområdenas naturmiljöer och arter se kapitel 4.

5.1 Främmande arter

För området främmande arter kan på ett negativt sätt påverka förekomsten och spridningen av den naturliga floran och faunan.

Bevarandemål

För samtliga skötselområden gäller att främmande arter eller stammar inte ska utgöra ett hot mot naturreservatets naturvärden.

Skötselåtgärder

För området främmande arter ska i alla skötselområden kunna tas bort om behov uppstår. Exempelvis om lupiner eller främmande trädslag sprider sig innanför naturreservatsgränsen.

5.2 Skötselområde 1: Barrskog

Areal: 9 hektar

Skötselområdet utgörs i huvudsak av tallskog och talldominerad barrblandskog. Skötselområdet är i delar tidigare påverkat av brand. I naturreservatets ytterkanter finns mindre delar med ung- och medelålders skogar påverkade av avverkningar utanför reservatet. På sikt har skötselområdet goda förutsättningar att utveckla ännu högre naturvärden.

Datum

2025-02-24

Diarienummer

2805-2018

Naturreseptatet ligger i värdetrakt prioriterad för bevarande av barrskogar, bränning och lvsnaturvrden, (Umekusten, ACG3007). Sumpskogarna som översvämmas vid bäcken ingår i skötselområde 2, våtmarker.

Bevarandemål

- Skötselområdet består av naturskog med enbart inhemska trädslag.
- Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer så som gamla träd, luckighet, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Grova och gamla barr- och lövträd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom trdens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en delvis förändrad karaktär.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.

Skötselåtgärder

Den övergripande skselinriktningen är fri utveckling genom intern dynamik.

I sktselomrdets delar som r påverkade av brand kan naturvårdsbränning och/eller brnningsefterliknande åtgärder övervägas. Med hänsyn till naturreseptatets geografiska utbredning kommer i första hand brnningsefterliknande åtgärder kunna genomföras. Exakt avgränsning och frekvens fr naturvårdsbränningar och/eller brandeafterliknande åtgärder tas fram i samband med planerat genomförande av åtgärderna.

Det ska vara möjligt att vid genomförande av hydrologisk återställning inom skötselområde 2 avverka enstaka träd och buskar. Träd som kapas kan lämnas i naturreseptatet eller forslas bort.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

5.3 Skötselområde 2: Våtmarker och sumpskog

Areal: 4 hektar

Skötselområdet består av fattiga till intermediära delvis trädbevuxna kärr. Våtmarken vid bäcken svämmas över vid högvatten. I skötselområdet ingår svämskogen med döda och döende träd vid bäcken.

Våtmarken vid bäcken har diken. Myren som ligger centralt i naturreservatet har fått klass 3 i länets våtmarksinventering (AC20K8H02)⁶.

Många döda och döende träd på myren intill bäcken skapar värdefulla miljöer för bl.a. insekter och fåglar. Foto: Lena Lundevaller, september 2023.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska huvudsakligen bestå av fysiskt och hydrologiskt intakta våtmarker.
- I skötselområdet ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.

⁶ Länsstyrelsen Västerbottens län. 1993. Katalog över våtmarker Nordmaling, Bjurholm, Vännäs, Umeå, Vindeln, Robertsfors och Skellefteå kommuner. Bilaga 3 till "Våtmarker i Västerbottens län". Meddelande 1:1993.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

- De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- Skötselområdet ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

Våtmarkerna ska i huvudsak lämnas för fri utveckling där de naturliga processerna tillåts fortgå ostört.

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Skötselområdet kan helt eller delvis beröras av naturvårdsbränning i angränsande skötselområde 1. Brand är en naturlig påverkansfaktor i skogarna. Denna störning ses därför inte som en negativ påverkansfaktor. Det innebär att skötselområdet periodvis kan få en förändrad karaktär. Träd som kapas kan lämnas i naturreservatet eller forslas bort.

5.4 Skötselområde 3: Vattendrag

Längd: 150 meter

Skötselområdet omfattar naturreservatets bäck. Bäckens är hydrologiskt påverkad av rensningar och rätning.

Bevarandemål

- Skötselområdets vattendrag ska ha en naturlig hydrologi och vattenkemi.
- Skötselområdets vattendrag ska präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör till naturtyperna. Naturliga erosions- och sedimentationsprocesser ska tillåtas fortgå ostört och forma strukturer och livsmiljöer.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

- Vattenkvaliteten ska vara god med försumbar påverkan av mänskliga faktorer, t.ex. övergödande, försurande och grumlande ämnen. Det ska inte förekomma gödsling, kalkning eller dikning
- Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom området.

Skötselåtgärder

En restaurering för återställning av hydrologi och flöden kan genomföras.

6 Skötsel för friluftsliv

Naturreservatet kan besökas utifrån sina naturgivna förutsättningar för t.ex. egna strövtåg, svamp- och bärplockning. Under barmarksperioden är tillgängligheten god med skogsbilväg söder om naturreservatet.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att naturreservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatets upplevelsevärden inför och under besök i området.
- Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Åtgärder för friluftsliv

Informationen om Lidens naturreservat ska underlätta för besökare att uppleva området, förhöja upplevelsen av besöket samt informera om gällande regler. Minst en informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till naturreservatet.

Information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Besöksmålets utveckling med besöksantal, slitage o.dyl. tillsammans med närliggande naturreservat ligger till grund för framtida prioriteringar av resurser och åtgärder för att främja friluftslivet.

7 Övriga anordningar

Naturreservatet har inga kända övriga anläggningar.

8 Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Befintliga jakttorn får underhållas och vid behov ersättas med nya på samma plats. Befintliga sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter. För nya jakttorn på annan plats samt nya jakt- och skjutgator krävs Länsstyrelsens tillstånd.

9 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Lidens naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

10 Utmärkning av gränser

Naturreservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

11 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom naturreservatet samt naturtyper och arter. Naturvårdsförvaltaren kan utse annan part att genomföra uppföljningen av anläggningar för friluftslivet samt naturtyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

11.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

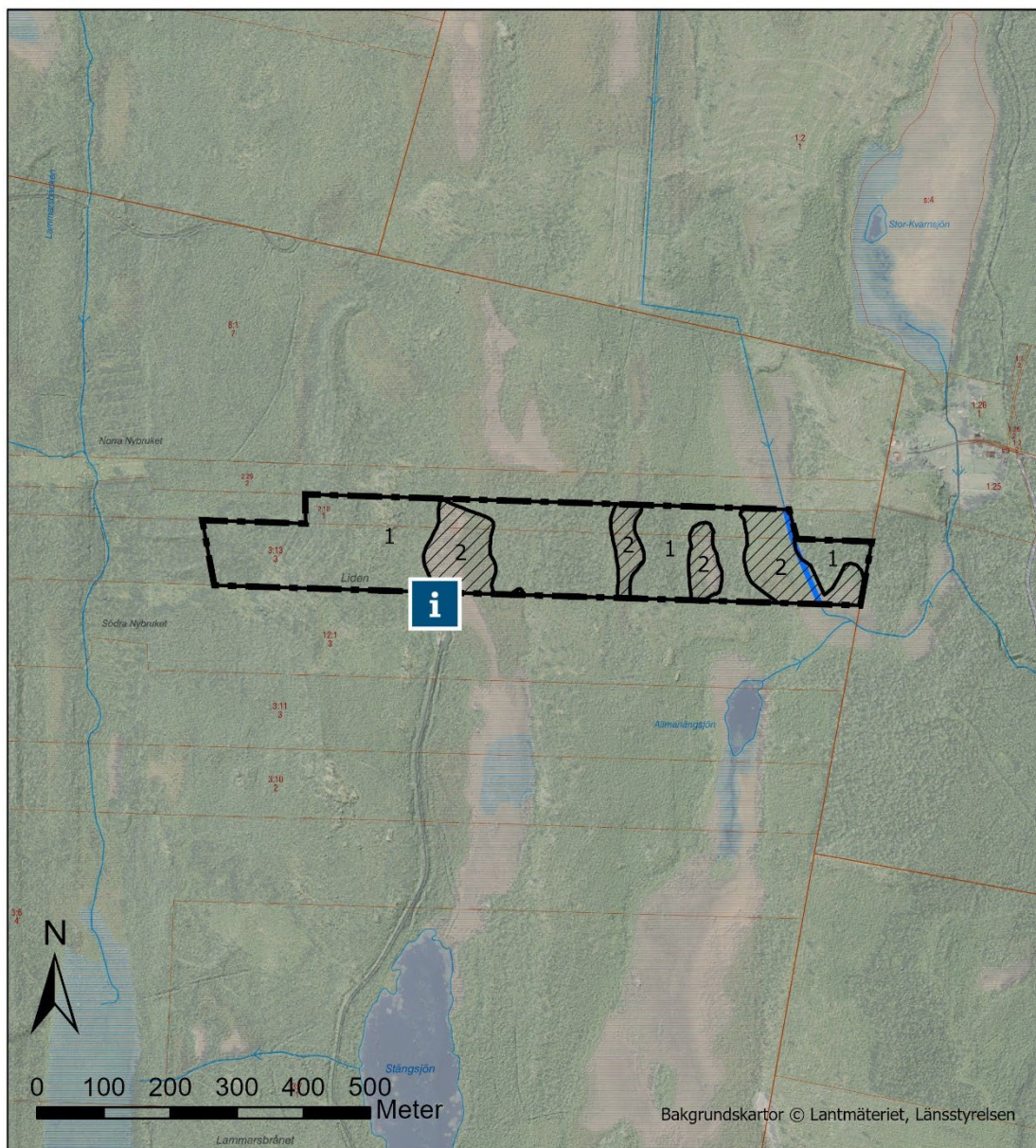
11.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån resevatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilaga

1. Karta över skötselområden och förslag på plats för informationsskylt

Bilaga 1

Skötselområden

1. Barrskog

2. Våtmark

3. Vattendrag

Naturresevat gräns

Information

Länsstyrelsen
Västerbotten

Karta med skötselområden och plats för information.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 3 till beslut

1 (2)

Datum	Diarienummer
2025-02-24	2805-2018

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2025-02-24

Diarienummer
2805-2018

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.